DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

PARTIJ DEMOCRATISCH SOCIALISTEN

ALTERNATIEF '89

HET ROER MOET OM

1* Een samenleving waarin vrijheid, gelijkheid en een schoon mileu gewaarborgd zijn

2* Solidariteit met de onderdrukten en achtergestelden in de Nederlandse multiculturele samenleving

3* Solidariteit met de toekomstige generaties

4* Solidariteit met de bevolking van de derde wereld

Het verkiezingsprogramma van de **Partij Democratisch Socialisten** voor de Tweede Kamerverkiezingen op 06 september 1989.

BEGINSELVERKLARING

1. Beginselen en Politieke Praktijk.

Beginselprogramma's van politieke partijen hebben op de politieke praktijk van alledag meestal maar zeer weinig invloed.
Wanneer deze eenmaal zijn opgesteld gelden ze vaak als een soort visitekaartje. Voor het optreden naar buiten bewijzen ze goede diensten maar als richtlijn voor het eigen handelen zijn ze van weinig belang.
Het gevaar van een dergelijke vrijblijvendheid wordt er met een programma als deze niet kleiner op.
Juist een beginsel-programma dat mondiale solidariteit vooropstelt en met name ook doordrongen is van de noodzaak tot beperking van de economische groei loopt een dergelijk risico.
Omdat de socialistische idealen een radikale omvorming van de samenleving vereisen, is de kans groot dat het bij frase en vlaggewimpel blijft.
Dit temeer omdat het voor iedereen wel duidelijk is dat zo'n programma niet in een handomdraai te realiseren valt.
Om de nadruk te leggen op het verplichtende karakter van het beginsel-programma dient er op de volgende punten in ieder geval een toetsing aan dit programma plaats te vinden:

- bij het opstellen van verkiezingsprogramma's;
- bij de stellingname van partij-organen en partij-genoten in actuele kwesties zowel op parlementair als buitenparlementair vlak;
- bij het aanvaarden en dragen van bestuurlijke verantwoordelijk.

In elk van deze gevallen staat de vraag centraal of daardoor de doelstellingen van de partij naderbij kunnen worden gebracht.
Bij dit alles geldt dat compromissen niet verwerpelijk behoeven te zijn, mits uitdrukkelijk wordt aangegeven op welke punten concessies zullen worden gedaan.
Er is geen enkel belang mee gediend om concessies achter de politieke schermen weg te moffelen of compromissen te presenteren als iets waarnaar men eigenlijk altijd al had gestreefd.
Door kleine stappen tot grote te maken verspeelt men het vertrouwen van de kiezer en kweekt men politieke onverschilligheid.
Er hoeven er geen doekjes om heen gewonden te worden dat democratisch-socialisten gegeven de maatschappelijke omstandigheden in ons deel van de wereld slechts kleine stappen doen. Wie een democratisch-socialistisch alternatief zoekt voor het kapitalisme, een alternatief dat in feite nog nergens bestaat kan niet in één grote stap, met behulp van een radikale omwenteling zijn doel bereiken.

Zelfs de instrumenten waarmee de gelijkheid op wereldschaal moet worden verwezenlijkt moeten nog stapje voor stapje worden ontwikkeld.
Bij het zetten van nieuwe stappen zal er echter steeds weer aan de hand van het beginsel-programma een politieke discussie moeten plaatsvinden.

Deze betreft de vraag of een bepaalde stap de doeleinden van het democratisch-socialisme naderbij brengt of juist zoals makkelijk gebeurt het systeem bevestigt of zelfs nog versterkt.
Democratisch-Socialisten moeten ervoor bedanken om als de puinruimers van het kapitalisme te dienen.

2. Politieke prioriteiten

De economische groei van de afgelopen industrieële periode stemde ook Democratisch-Socialisten betrekkelijk optimistisch.
Zij verwachtten immers de nadelen van het kapitalisme wel te kunnen wegwerken door er een systeem van sociale zekerheid en herverdeling mee te kombineren.
Op deze wijze zou die groei ook ten goede komen aan degenen die niet konden beschikken over de produktie-middelen.
Er zijn wat dit betreft in de laatste jaren nieuwe inzichten ontstaan, n.l. de snelle economische groei, welke voornamelijk gericht was op verhoging van de individuele materieële welvaart moet plaats maken voor een selectieve groei voor collectieve voorzieningen en met zoveel mogelijk gebruik van milieu-vriendelijke technologie.
Selectieve groei is noodzakelijk:
- om behoeften als stilte, schoonmilieu en dergelijke veilig te stellen mede gelet met het oog op de levenskansen van toekomstige generaties;
- omdat een bijdrage moet worden geleverd aan het verkleinen van de welvaartskloof in de wereld ;
- omdat de voorraad grondstoffen en energie eindig is.

Wil men de komende crisis niet passief afwachten dan moet er nu al een beleid gevoerd worden, gericht op de lange termijn. Nu al moeten er stappen worden gezet in de richting van een oplossing van de problemen, die pas veel later op ons zullen afkomen.
Daarbij moeten we overigens bedenken dat de tijd die we hebben beperkt is.
De stroomversnelling waarin de samenleving zich bevindt en de uitputting van de natuur stellen aan ons handelen een termijn.
Het is een illusie te menen dat men de dreigende crises in de toekomst vermijden kan bij het huidige tempo van politiek handelen.
Gezien de beperkte tijd die ons rest, is een plan voor het politieke handelen en de te volgen strategie noodzakelijk. In een dergelijk plan zal de tijd moeten zijn aangegeven waarbinnen de doelstellingen verwezenlijkt en bepaalde maatregelen genomen moeten worden.
Bij het opstellen van een dergelijk plan kunnen wetenschappelijk gefundeerde toekomstvoorspellingen die aangeven welke ontwikkelingen te verwachten zijn - bijvoorbeeld op het gebied van de bevolking of de energie - van groot belang zijn. Voorwaarde hierbij is echter wel, dat bij ieder plan meer mogelijkheden worden uitgewerkt, zodat er politiek nog iets te kiezen valt en de mensen betrokken kunnen worden bij problemen die veraf lijken maar iedereen toch in haar of zijn direkte en/of indirekte evenssfeer raken.
Voor het democratisch-socialisme betekent deze nieuwe situatie dat prioriteiten zorgvuldig tegen elkaar afgewogen moeten worden. Dit kan gebeuren tegen de achtergrond van de vier punten die in het beginselprogramma centraal staan:

1) - Een samenleving waarin vrijheid, gelijkheid, en een schoon milieu gewaarborgd zijn.
2) - Solidariteit met de onderdrukten en achtergestelden in de Nederlandse multiculturele samenleving;
3) - Solidariteit met de toekomstige generaties;
   - Solidariteit met de bevolking van de Derde Wereld;

De consequentie hiervan is dat beperking in de welvaartsgroei samen zal moeten gaan met:

- grotere gelijkheid; een beperking wordt nl. pas aanvaardbaar, als de achtergestelden erop vooruit gaan, terwijl de welgestelden zwaardere offers brengen en de arbeid rechtvaardig wordt verdeeld;
- meer democratisering, zodat de mensen meer zeggenschap krijgen over de doeleinden van de produktie en er duidelijke stappen worden gezet op de weg naar zelfbestuur in bedrijven en diensten;
- uitbreiding van de mogelijkheden om deel te nemen aan het onderwijs, het arbeidsproces, de kultuur en de vormgeving van de samenleving.

Dit betekent niet, dat er zich voor het democratisch-socialisme geen pijnlijke dilemma's meer zullen voordoen; het conflict tussen eisen van werkgelegenheid en milieu- eisen om slechts een voorbeeld te noemen, is overbekend. Het betekent echter wel de principeële noodzaak van een politiek die beperking van de groei en fundamentele hervorming van de samenleving in democratisch-socialistische zin doet samengaan.

3. Partij Democratisch-Socialisten. een democratisch-socialistisch partij.

De afwijzing van een kapitalistische samenleving , de overtuiging, dat door actief optreden een democratisch-socialistische samenleving tot stand kan worden gebracht, het inzicht dat hiervoor politieke machtsvorming noodzakelijk is en de bereidheid om zich voor de hervorming van de samenleving in te zetten, dat alles brengt inwoners van Nederland ongeacht hun levensbeschouwing of hun sociale positie samen in de Partij Democratisch-Socialisten, een democratische en socialistische partij.

De PDS is democratisch omdat zij naar politieke machtsvorming streeft binnen een democratische orde die de rechten van de mens eerbiedigt. In het kader van deze democratische rechtsorde;

- acht de partij het parlementair stelsel het meest doeltreffende middel om duurzaam vorm te geven aan de zeggenschap van zoveel mogelijk mensen over de inrichting van de samenleving;
- moet democratisch-socialistische politiek daarom behalve op de parlementaire beinvloeding van het overheidsbeleid, ook gericht zijn op het verenigen en versterken van die krachten in het maatschappelijk leven zoals binnen vakbonden, coöperaties, vrouwenbewegingen, milieu-aktiegroepen en communicatie-media die het kapitalisme in de praktijk bestrijden;
  in dit verband erkend de PDS het stakingsrecht;
- kan de partij zelf overgaan tot aktie en tot het mobiliseren van haar aanhang, om steun te geven aan het parlementaire werk of om in maatschappelijke verbanden in democratisch-socialistische zin actief te zijn.

DE PDS is Socialistisch omdat zij zich - als toekomstig onderdeel van een internationale beweging - baseert op de beginselen van gelijkheid, vrijheid, en solidariteit, die zij onverbrekelijk verbonden acht. De PDS brengt dit tot uiting in - het voortdurend streven naar internationale samenwerking, zowel met democratisch-socialistische partijen als met andere partijen en bewegingen, waar ook ter wereld, die soortgelijke doeleinden nastreven.
Een dergelijke samenwerking is van belang als politiek tegenwicht tegen de internationale verhechting van het bedrijfsleven en op deze manier kan ook practisch worden gewerkt aan de solidariteit tussen industrie-landen en de Derde Wereld.

R.G. Wormer
Partij Voorzitter/Internationaal Secretaris

Februari 1989
1492/76/78/79/80/81

ALGEMEEN

Waarom Democratisch-Socialisme:?

Het Democratisch-Socialisme is een beweging die mensen tot bewustzijn en activiteit brengt.
Het beoogt immers anti-kapitalistische machtsvorming binnen een samenleving in al haar geledingen en dit lukt alleen als de mensen ook worden geïnspireerd om zich daadwerkelijk in maatschappelijke organisaties aaneen te sluiten en op te komen voor gelijkheid, vrijheid en solidariteit.
Welke inhoud aan die begrippen binnen de door de politiek ontworpen mogelijkheden wordt gegeven hangt mede af van de levenshouding en de levensbeschouwing van de burgers.
Het democratisch socialisme staat daarom open voor mensen van uiteenlopende levensbeschouwingen, en vraagt hen mee te helpen de maatschappelijke voorwaarden te ontwikkelen voor een samenleving waarin vrijheid, gelijkheid en solidariteit centraal staan.
Hoewel ook deze waarden in principe alle mensen aanspreken, worden ze bij velen overstemd door andere drijfveren, zoals eigenbelang en prestatie-drift. In die omstandigheden is het niet verwonderlijk dat mensen hun belangstelling voor de politiek verliezen.
Het zou onjuist en moralistisch zijn om de mensen zelf hiervan de schuld te geven.
Ook politieke partijen blijven vaak in gebreke als het erom gaat belangstelling te wekken voor de politiek of een intensief leer en scholingsproces op gang te brengen. Bovendien wordt er vrijwel nooit iets gedaan aan de herscholing van hen die nu van de politiek een dagtaak maken. De afstand tussen de manier waarop de politiek bedreven wordt en de belevingswereld van de mensen is groot en voor de helft van de samenleving, de vrouwen, die traditioneel buiten staan, dubbel groot.
Politieke onverschilligheid is alleen te doorbreken als de politici de samenhang kunnen laten zien tussen het persoonlijke en het politiek handelen en erin slagen allerlei kunstmatige scheidingen tussen wat rationeel en emotioneel is op te heffen.
De politiek moet binnen het direkte bereik van de mensen komen: op de werkvloer, in de buurten, in de organisaties, op sociaal en kultureel gebied.
Omdat de politiek er zowel voor de vrouw als voor de man is, moeten zij beiden ook de kans hebben om zowel binnenshuis als daarbuiten aktief te zijn.
Het is de taak van democratisch-socialisten de politiek aan huis te bezorgen en voor iedereen herkenbaar en inspirerend te maken.
Daarvoor is het nodig dat democratisch-socialisten zelf model staan als beweging van aktieve en bevrijde mensen, die ondanks meningsverschillen in solidariteit en verdraagzaamheid werken aan een democratisch-socialistisch samenleving.
De gelijkheid van alle mensen van mannen en vrouwen dient in de dagelijkse politieke praktijk zichtbaar te worden gemaakt.

Partij Democratisch-Socialisten

Februari 1989
1492/82/83